

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 29 (1)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Avgusta 1927.

PATENTNI SPIS BR. 4419

Jovan Drach, stolar, Odžaci, Bačka.

Mašina za lomljenje i čišćenje kudelje i tome sličnog.

Prijava od 30. marta 1926.

Važi od 1. avgusta 1926.

Predmet pronalaska se odnosi na mašinu za lomljenje i čišćenje kudelje i t. sl. pomoću izvesnog broja rebrastih valjaka, krilatih obrtnih čistilica i automatski delujuće sprave sa izvlačenje očišćene kudelje. Valjci su kod ove mašine postavljeni sve par po par, a iz poslednjeg para valjaka izlazeća izlomljena kudelja se upravlja pomoću jednog bespurnog rebrastog valjka C_3 na niže u krilatu obrtnu čistilicu, koja svojim krilima omlati kudelju od pozdora. Tako očišćenu kudelju izvlači iz mašine automatski delujuća sprava za izvlačenje. Ista sprava izvlači očišćenu kudelju na jedan sto na mašini, odakle se može uzeti.

Na priloženom nacrtu je primera radi prestatvlen jedan način izvođenja mašine.

Sl. 1, je desni izgled sa strane.

Sl. 2, je levi izgled sa strane.

Sl. 3, je izgled ozgo.

Sl. 4, je izgled sprave za ukopčavanje spreda.

Sl. 5, izgled iste sprave sa strane.

Kudelja, koja treba da se očisti, stavlja se na sto 9, sa koga se odvodi ma na koji način među prvi par rebrastih valjaka, koji je lome i sprovode dalje, među ostale parove rebrastih valjaka, dok najzad bespurni rebrasti valjak C_3 ne odvede istu u čistilicu.

Na skeletu mašine A se nalaze ispod otpornih opruga B, koje deluju u vertikalnom pravcu, ležišta C. Kroz njih prolaze osovine rebrastih valjaka. One su obeležene sa D. Ispod rebrastih valjaka se nalaze

krilate čistilice E, čije osovine naležu u ležišta F. Na osovinama G krilate čistilice se nalazi pogonski točak H, koga pokreće motor 1.

Na levoj strani osovine G, se nalazi zupčanik J, koji deluje na zupčanik K. Zupčanik K sloji u vezi sa spravom za ukopčavanje L. Ona se nalazi na osovinama M sprave za izvlačenje N, R. Sprava za izvlačenje se kreće preko zupčanih točkova O za lance i pomoću poluge P se ukopčava, pošto kuka Q (sl. 4 i 5) zahvali u zupčanik K i kod svakog obrtaja se samostalno iskapča i opet stane, da bi se očišćena kudelja pomoću poprečnih letava K, sprave za izvlačenje izvukla iz mašine i postavila na stonu ploču S (sl. 1) na mašini.

Kad se kraj 2 poluge P pritisne na niže, onda kraj 3 iste poluge se izdigne i osloboди kuka Q tako, da iza nje stojeća opruga 4 (sl. 5) ugura pomenutu kuku Q u jedan od unutrašnjih zubaca 5 na točku K, te tako fiksira isti točak K sa osovinom M i spravom za ukopčavanje. Točak K se inače slobodno okreće oko osovine M, i ona je samo sa spravom za ukopčavanje čvrsto spojena. Jedino pomoću sprave za ukopčavanje, odnosno njene kuke Q i opruge 4 se fiksira za vreme od jednog njegovog obrtaja i pošto je i točak O, koji se nalazi uz točak K, takođe čvrst na osovinama M, to se i on kreće, te dovodi u pokret i funkciju celu spravu za izvlačenje. Ona jednom od svojih poprečnih letava (čiji broj zavisi od potrebe izvuče očišćenu i izlomljenu konoplju na sto S. Dakle

sprava za izvlačenje je funkcionalna za jedan polpuni obrtaj točka K.

Pošto je poluga P pritisnuta na niže, ona je na već opisani način izvršila prvi deo svoje funkcije, t. j. omogućila je fiksiranje zupčanika K sa osovinom M i funkciju sprave za izvlačenje za jedan obrtaj zupčanika K.

Ali pošto se točak K obrne i kuka Q dođe pod krak 3 poluge P, koja međutim na budi kakav način vratila u svoj prvobitni položaj (sl. 2), to taj krak 3, ponovo zapinje u kuku Q i iskopča je, odnosno izvuče iz zubaca 5 zupčanika K. Čim je na taj način zupčanik K iskopčan od osovine M, on se slobodno okreće, a sprava za izvlačenje zajedno sa osovinom M ostaje nepomična, u koliko se dalje zbog inercije ne kreće, još za jedno kratko vreme. Time je završena druga faza dejstva poluge P.

Da bi ponovo počelo dejstvovanje sprave za izvlačenje, ponovo se pritisnuće poluga P na niže, pa se ponovo vrši i fiksiranje zupčanika K sa osovinom M, kao što je to već ranije opisano. Ovaj se proces ponavlja toliko puta, koliko puta želimo, odnosno koliko puta pritisnemo polugu P na niže i koliko se puta ona vrati u svoj prvobitni položaj.

Iza pogonskog točka H, na istoj osovini G je pogonski zupčanik T. On deluje na zupčanik U posavljen na osovinu W i okreće ga. Na istoj osovini W se nalazi i jedan mali zupčanik V, koji se obrće zajedno sa zupčanicom U i zahvata u zupčanik X na osovini Y. Na levoj strani mašine (sl. 2) nalazi se zupčanik Z na osovini Y. On zahvata u zupčanike A₁ i A₂ i okreće prednji i zadnji par rebrastih valjaka. Srednji par rebrastih valjaka se takođe okreće, jer se nalazi jedan od njih na samoj osovini Y koja nosi zupčanik Z. Na osovini W se nalazi takođe i jedan rebrasti valjak C₃ koji izlomljenu kudelju prošlu kroz prednja tri para rebrastih valjaka tera na niže u krilatu čistilicu E, E radi čišćenja izlomljene kudelje od pozdora. Za uzajamno pokrećanje krilate čistilice su na osovinama G i G₁ namesteni zupčanici B₁ i B₂ koji se uzajamno okreću jer je na osovini G pogonski točak H.

Krilata čistilica se sastoji iz para elemenata E, sastavljenih iz ukrštenih krilnih ravnina osovinama G i G₁. Pošto se ti elementi E okreću u suprotnim pravcima, to oni udaraju i mlate kudelju jedan s jedne a drugi s druge strane, te je na taj način čiste od pozdora.

Da bi se pozdor izbacio iz mašine, i da se kudelja ne bi namotala na elemente za čišćenje E, nalaze se sa strane mašine otvorovi za vazduh C₁, kroz koje ci-

stački elementi E pri svome okretanju uvlače vazduh, i ta struja vazdušna izbacuje pozdor iz mašine.

Patentni zahtevi:

1. Mašina za lomljenje i čišćenje kudelje i t. sl., koja se sastoji iz tri ili više parova rebrastih valjaka za lomljenje, naznačen time, što između rebrastih valjaka prolazeći kudelja pri izlazu iz poslednjeg para rebrastih valjaka biva na niže terana jednim besparnim rebrastim valjkom C₃, koji je u vezi sa donjim rebrastim valjkom 6 poslednjega para rebrastih valjaka i koji zajednički vode izlomljenu kudelju ili t. sl. u čistilicu za uklanjanje pozdora.

2. Mašina po 1, patentnom zahtevu, naznačena time, da se čistilica sastoji od para elemenata za čišćenje, koji se obrću u suprotnim pravcima i skidaju pozdor sa izlomljene kudelje, udarajući o nju.

3. Mašina po 1 i 2, patentnom zahtevu, naznačena time, da se čistilice E sastoje od krilnih unakrsnih ravnih, postavljenih duž njihovih osovine G i G₁.

4. Mašina po 1, 2 i 3, patentnom zahtevu, naznačena time, da se očišćena kudelja naročitom spravom za izvlačenje, koja automatski deluje, izvlači iz mašine.

5. Mašina po patentnim zahtevima od 1 do 4, naznačena time, da automatska sprava za izvlačenje izvučenu kudelju stavlja na sto (S, sl. 1) na mašini.

6. Mašina po patentnim zahtevima 1 do 5, naznačena time, da se sprava za izvlačenje sastoji iz potrebnog broja letava (R) postavljenih na paru beskonačnih lanaca (N, sl. 3), koji idu preko zupčanika O za lance i prolaze između sistema rebrastih valjaka i sistema elemenata E čistilice.

7. Mašina prema patentnim zahtevima od 1 do 6, naznačena time, da ima automatsko ukopčavanje za funkcionisanje sprave za izvlačenje.

8. Mašina prema zahtevima 1 do 7, naznačena time, da se automatsko ukopčavanje sastoji u tome, da se na osovini M nalazi slobodno obrćući se zupčanik K, koji ima i unutrašnje zupce (5) i da se na toj osovini nalazi jedan trupac 7 čvrsto spojen sa tom osovinom (M) na kome se trupcu (7) nalazi kuka (Q) sa oprugom (4) pozadi nje radi guranja iste u unutrašnje zupce (5) kada se izdigne kraj (3) poluge (P), koji inače drži istu kuku (Q) van zubaca (5), i koji kad se izdigne pusti pomenutu kuku (Q) da uhvati u zupce (5) i da na taj način fiksira zupčanik (K) sa osovinom (M), radi omogućavanja zajedničkog obrta i osovine (M) sa točkom (K) pa posredno i kretanja za izvesnu duži-

nu i sprave za izvlačenje, dok kuka (Q) pošto se točak (K) obrnuo, ne zapne ponovo za kraj (3) poluge (P) ma na koji način vraćene u prvobitni položaj (sl. 2) i opet automatski i ne iskopča zupčanik (K) od osovine (M) pa na taj način automatski i ne prekine funkciju sprave za izvlačenje, jer sprava za izvlačenje samo dotle radi dok se osovina (M) obrće, a ona se obrće samo dotle, dok je fiksirana sa zupčanikom (K), koji je u vezi sa pogonom mašine.

9. Mašina po patentnim zahtevima od 1

do 8 naznačena time, što funkcionisanje automatske sprave za izvlačenje počinje priliskivanjem poluge (P) na niže i oslobođanjem kuke (Q) od kraja (3) iste poluge (P).

10. Mašina po patentnim zahtevima od 1 do 9, naznačena time, da automatsko funkcionisanje sprave za izvlačenje traje do tle, dok kraj (3) u prvobitni položaj vraćene poluge (P) ponovo ne izvuče kuku (Q) iz zubaca (5) točka (K) i time opet zupčanik (K) ne postane potpuno slobodan od osovine (M) za koju je bio fiksiran.

